

ЮВІЛЕЙ ЗНАНОГО ІСТОРИКА ПРАВА Б. І. ТИЩИКА

26 вересня свій 80-річний ювілей відзначив відомий вчений, професор, кандидат юридичних наук, заслужений професор Львівського національного університету, заслужений юрист України **Борис Йосипович Тищик**.

Борис Йосипович народився 1936 р. у м. Львові. Мати його була вчителькою, батько – будівельником. Батьки назвали сина Борисом – на честь київського князя Бориса. Друге ім'я при хрещенні йому дали Лев – на честь галицького князя Лева – сина короля Данила Галицького. У родині ріс ще молодший брат Бориса – Йосип. Виховували дітей в українському патріотичному дусі, в сім'ї, де завжди ставилися з повагою до українських духовних і культурних традицій; мати – Антоніна – співала в хорі Львівської «Просвіти», батько у 1918–1919 рр. воював за Українську державу у лавах Української галицької армії (УГА), був поранений та ув'язнений у польському концтаборі. Один із родичів – Іван Вегера – був офіцером австрійської армії (капітаном), далі служив в лавах УГА, згодом став відомим адвокатом у Львові. Інший – Володимир Секунда – був у Січових стрільцях, потім в лавах УГА (отаманом-майором, комендантом північної Рава-Руської ділянки фронту). У дитинстві і в юнацькі роки Борис багато читав, захоплюючись історичною, особливо козацькою тематикою (зокрема, творами А. Чайковського, А. Кашенка, П. Куліша та ін., які знаходив у домашній бібліотеці).

Борис вчився спочатку в семирічній школі № 22, згодом – у славній своєю історією СШ № 8, яка ще за панування Австрії була однією з трьох українських гімназій у Львові.

Після закінчення школи у 1954 р. вступив на юридичний факультет Львівського державного університету, де вчився на «відмінно». Тут йому читали лекції такі видатні педагоги й науковці того часу, як професори В. Г. Сокуренько, П. П. Михайленко, С. М. Гофман, П. О. Недбайло, доценти В. С. Кульчицький, А. Й. Пашук, А. М. Савицька, І. М. Пахомов, М. Л. Наклович та ін. Деканом факультету тоді був відомий український вчений проф. П. П. Михайленко, ректором університету – акад. Є. К. Лазаренко. Паралельно з навчанням займався спортом – виступав за факультет із шахів, футболу, тенісу, за область – з греблі на байдарках.

Закінчивши у 1959 р. з відзнакою юридичний факультет, працював спочатку юрисконсультантом університету, а в грудні того ж року був зарахований на посаду асистента кафедри теорії та історії держави і права, якою тоді завідував доц. В. І. Калинович (він же тодішній декан факультету). Спеціалізувався з історії держави і права зарубіжних країн та історії держави і права Союзу РСР (курсу історії держави і права України чи навіть Української РСР ще не існувало).

Під керівництвом доц. В. І. Калиновича підготував і в 1966 р. захистив у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка кандидатську дисертацію «Галицька Соціалістична Радянська Республіка 1920 року». Опонентами з дисертації були відомий вчений – професор, д-р юрид. наук Ксенія Олександрівна Софроненко (м. Москва), доцент, канд. юрид. наук Аркадій Петрович Ткач, а неофіційним опонентом (тоді таке практикувалось) доц. Володимир Михайлович Катрич.

Вчена рада юридичного факультету Київського державного університету рекомендувала дисертацію Б. Тищика до друку у вигляді монографії, і вона справді була видана у 1970 р. Це була перша монографія молодого вченого.

У 1968 р. Б. Тищику присвоєно вчене звання доцента, з 1968 по 1972 рр. він був заступником декана юридичного факультету. На цій посаді він перебував п'ять років. Згодом його було обрано головою профбюро факультету та на інші громадські посади.

У 1990 р. з огляду на перехід проф. В. Г. Сокуренька з посади завідувача кафедри теорії та історії держави і права на суто викладацьку роботу, Вчена рада університету за конкурсом обрала на цю посаду доц. Б. Й. Тищика. Працює він на ній до сьогодні, тобто 26-й рік (чотири рази його переобирали за конкурсом). У 2008 р. кафедра теорії та історії держави і права рішенням Вченої ради університету була поділена. Новостворену кафедру історії держави, права та політико-правових учень очолив Б. Й. Тищик, зробивши її однією з провідних кафедр факультету, а кафедру теорії та філософії права – доктор юридичних наук, професор Людмила Андріївна Луць.

У 1991 р. за поданням Вченої ради Львівського університету рішенням Державного комітету СРСР з народної освіти за плідну наукову та навчально-методичну роботу Б. Тищику без захисту докторської дисертації присвоєно вчене звання професора.

Коло його наукових інтересів – історія держави і права, римське приватне право.

Невичерпним джерелом творчого натхнення проф. Б. Й. Тищика є студенти, які неодноразово відзначали його як одного з найкращих і найдосвідченіших викладачів юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, який завжди з увагою і повагою ставиться до них.

Захоплює педагогічний талант Бориса Йосиповича. Його широка наукова ерудованість, якість думки, історико-правовий аналіз матеріалу, що вражає своєю точністю і глибиною, робили й роблять лекції відомого вченого оригінальною школою педагогічної майстерності для молодого покоління викладачів, джерелом знань для студентів і аспірантів. Як досвідчений педагог, професор Б. Й. Тищик проводить навчальні заняття на високому науковому й методологічному рівні. Особливістю його педагогічного вміння є точність і змістовність викладу історико-правового матеріалу.

Після проголошення незалежної України до проф. Б. Й. Тищика часто зверталися за допомогою щодо налагодження навчально-методичного процесу й навчальної роботи чи у плані співпраці з іншими вузами України та зарубіжжя.

Професор Б. Й. Тищик надзвичайно плідно працює в науковій та навчально-методичній сферах. Зокрема, є автором або співавтором 13 монографій, 40 підручників та навчальних посібників (із них щонайменше третина з грифом Міністерства освіти і науки України), 100 статей, 40 матеріалів, тез, рецензій – загальною кількістю 200 позицій, обсягом 530.6 друкованих аркушів.

Наукові праці Б. Й. Тищика відзначаються ґрунтовним, об'єктивним аналізом складного переплетіння різних причин і наслідків політико-правових явищ і процесів в історії України й зарубіжних країн. Великий науковий досвід, ґрунтовне знання першоджерел, які відображали реальне правове й політичне життя свого часу, розуміння їх актуальності та детальне знання соціально-економічних, геополітичних та інших умов генезису та еволюції державно-правових явищ, дають змогу вченому обґрунтовано показати помилковість, а іноді політичну кон'юнктурність деяких підходів до висвітлення окремих тем і питань вітчизняної та зарубіжної історії держави і права. Без перебільшення можна сказати, що наукові праці Б. Й. Тищика продовжують розвивати традиції української історичної школи, закладеної у працях М. Грушевського, М. Аркаса, Д. Дорошенка, Н. Полонської-Василенко, І. Крип'якевича, В. Кульчицького та ін.

За роки роботи у Львівському університеті на очолюваній ним кафедрі підготовлено дві докторські та понад 50 кандидатських дисертацій. Будучи керівником кафедри історії держави, права та політико-правових учень, Борис Йосипович робить суттєвий внесок у підготовку висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів для нашої держави.

Педагогічний і науковий стаж проф. Б. Й. Тищика становить 57 років. Він постійно є учасником різних міжнародних і регіональних наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів та ін.

Вчена рада Львівського національного університету імені Івана Франка 29 вересня 2004 р. присвоїла йому почесне звання «Заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка». Указом Президента України від 22 червня 2007 р. йому присвоєно почесне звання «Заслужений юрист України». Нагороджений численними грамотами і подяками, у тому числі Грамотою Львівської обласної ради (2011 р.), сертифікатами міжнародних наукових конференцій, ювілейною медаллю ЛНУ ім. Івана Франка «150 років від дня народження Івана Франка» та ін.

Професор Борис Йосипович Тищик є одним із провідних учених України в галузі історії держави і права, свого роду «патріархом» цієї науки, його ім'я як авторитетного науковця і досвідченого педагога широко відоме в Україні та за її межами.

Щиро Вітаємо Вас, вельмишановний Борисе Йосиповичу, зі славним ювілеєм, зичимо нових наукових звершень, міцного здоров'я та творчої наснаги!

*Колектив юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
Колектив Київського університету права НАН України
Колектив Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
Редколегія «Часопису Київського університету права»*